

Sygn. akt V U 493/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 22 lipca 2014 r. w Kaliszu

odwołania W. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 4 kwietnia 2014 r. Nr (...)

w sprawie W. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 4 kwietnia 2014 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu W. K. emeryturę poczynając od dnia (...).

UZASADNIENIE

W dniu 20.03.2014 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. został złożony wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach dla W. K..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 04.04.2014 r. w sprawie (...) odmówił W. K. prawa do emerytury. Zdaniem ZUS w O. odwołujący nie spełnia przesłanek wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. 2004 r., nr 39, poz. 353 ze zm.) tj. nie wykazał 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Od tej decyzji w dniu 23.04.2014 r. wniósł odwołanie W. K., w którym podniósł, iż wykonywana przez niego praca na stanowisku spawacza-ślusarza w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych i suwnicowego w okresie od 01.09.1982 r. do 31.07.1997 r. w (...) S.A. w O. (1), na którym to stanowisku wykonywał pracę stale, jest pracą na stanowiskach wymienionych w wykazie A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, co uprawnia go do uzyskania wcześniejszego świadczenia emerytalnego.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS w O. podtrzymał argumentację wcześniej przedstawioną w zaskarżonej decyzji, podniósł, iż odwołujący nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach oraz wniósł o oddalenie odwołania W. K..

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący urodził się dnia (...) Wykazał staż pracy na dzień 01.01.1999 r. wynoszący 29 lat 3 miesiące i 14 dni. Organ rentowy uznał odwołującemu okres pracy w szczególnych warunkach w (...) we W.w okresie od 02.09.1969 r. do 25.04.1976 r. i od 03.05.1978 r. do 31.08.1982 r. w rozmiarze 10 lat 11 miesięcy i 23 dni. Organ rentowy nie uznał odwołującemu okresu pracy w szczególnych warunkach w (...) na stanowisku spawacz ślusarz w sąsiedztwie stanowisk spawalniczych od 01.09.1982 r. do 31.07.1997 r. Odwołujący nie należy do OFE. Odwołujący posiadał status pracownika. Odwołujący obecnie jest osobą bezrobotną.

W niniejszej sprawie odwołujący zmierzał do wykazania okresu pracy w warunkach szczególnych na stanowisku spawacza ślusarza w sąsiedztwie stanowisk spawalniczych od 01.09.1982 r. do 31.07.1997 r. w (...) S.A.w O. (1).

W okresie od 01.09.1982 r. do 31.07.1997 r. odwołujący był zatrudniony w firmie (...) Spółka Akcyjna w O. (1). Firma ta ulegała różnym przekształceniom a ostatnią formą jej działalności była Spółka Akcyjna (...). Firma zajmowała się przygotowywaniem konstrukcji dla budowy hal przemysłowych. W świadectwie pracy z dnia 31.07.1997 r. wskazano zatrudnienie odwołującego na stanowiskach: ślusarz spawacz, operator suwnicy. W dniu 25.08.1998 r. (...) wystawiła odwołującemu świadectwo pracy w szczególnych warunkach w okresach: od 01.09.1982 r. do 05.08.1984 r., od 15.08.1984 r. do 23.09.1984 r., od 29.09.1984 r. do 09.11.1984 r., od 17.11.1984 r. do 13.01.1985 r., od 21.01.1985 r. do 15.02.1985 r., od 23.02.1985 r. do 02.06.1985 r., od 06.06.1985 r. do 23.07.1985 r., od 30.07.1985 r. do 16.09.1985 r., od 24.09.1985 r. do 15.12.1985 r., od 14.01.1986 r. do 05.07.1987 r., od 18.01.1988 r. do 14.06.1989 r., od 20.06.1989 r. do 04.12.1989 r., od 09.12.1989 r. do 20.06.1990 r., 01.07.1990 r. do 10.08.1990 r., od 24.08.1990 r. do 03.02.1992 r., od 10.02.1992 r. do 15.02.1992 r., od 22.02.1992 r. do 13.05.1992 r., 18.05.1992 r. do 07.07.1992 r., od 14.07.1992 r. do 30.09.1992 r. Stwierdzono, iż odwołujący wykonywał pracę przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym elementów konstrukcji stalowych i prace ślusarskie w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych na stanowisku ślusarz- spawacz. Wskazano Dział XIV poz. 12 punkt 4 i 8 załącznika nr 1 Wykazu A do Zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30.03.1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego.

W kwestionariuszu osobowym z dnia 01.09.1982 r. stanowisko odwołującego określono jako mechanik. W karcie obiegowej zmiany z dnia 01.09.1982 r. i z dnia 05.01.1984 r., stanowisko odwołującego określono jako ślusarz- monter. W karcie obiegowej zmiany z dnia 12.12.1985 r. stanowisko odwołującego określono jako ślusarz, a karcie z dnia 01.01.1986 r., 02.04.1989 r., 10.08.1990 r., 22.08.1990 r. - ślusarz- spawacz, natomiast w karcie za rok 1984, 1985- ślusarz.

W ewidencji czasu pracy za rok 1993, 1995, 1996, 1997 stanowisko odwołującego określono jako suwnicowy, natomiast w ewidencji za rok 1989, 1990, 1991 - ślusarz spawacz. W skierowaniu na badania lekarskie z dnia 09.08.1994 r., 31.07.1996 r. stanowisko odwołującego określono jako operator suwnicy, podobnie w wypowiedzeniu warunków płacy z dnia 22.09.1993 r., 25.07.1994 r., 30.08.1996 r., 12.02.1996 r., 27.05.1997 r., informacji o zagrożeniach z dnia 28.12.1993 r. W umowie o pracę z dnia 05.07.1995 r. stanowisko odwołującego od dnia 20.06.1995 r. określono jako suwnicowy. W angażu z dnia 03.02.1995 r. stanowisko odwołującego określono jako suwnicowy. W wypowiedzeniu zmieniającym z dnia 26.10.1992 r. stanowisko odwołującego od dnia 01.10.1992 r. określono jako suwnicowy. W skierowaniu na badania lekarskie z dnia 24.06.1992 r. stanowisko odwołującego określono jako ślusarz spawacz. Odwołujący w okresie pracy w (...) wykonywał pracę spawacza od 23.05.1983 r. do 30.09.1992. Pracował przy montażu konstrukcji stalowych na wydziale konstrukcji stalowych Wykonywał prace spawalnicze. Przygotowywał sobie także elementy do spawania. Wykazane w świadectwie pracy w szczególnych warunkach przerwy dotyczą okresów kilkudniowych nie wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Świadectwo obejmuje jedynie okres do końca września 1992 r. Od 01.10.1992 r. odwołujący wykonywał pracę suwnicowego. Była to suwnica o udźwigu ponad 5 ton.

Odwołujący pracował na kontraktach zagranicą: od 08.01.1984 r. do 31.12.1985 r. i od 02.04.1989 r. do 10.08.1990 r. Wykonywał pracę jako spawacz.

W maju 1983 r. odwołujący uzyskał uprawnienia spawalnicze. W marcu 1986 r. odwołujący uzyskał uprawnienia do obsługi suwnicy.

Praca na wydziale konstrukcji stalowych wiązała się z cięciem elementów, ich łączeniem, spawaniem. Prace te określano jako prace ślusarsko- spawalnicze, monterskie, spawalnicze. Generalnie było to jednak spawanie i przebywanie w środowisku, gdzie spawanie się odbywało. W angażach pracowników wskazywano stanowiska ślusarz, gdyż kończyli szkoły w tym zawodzie, następnie po ukończeniu kursów spawalniczych dodawano stanowisko spawacz. Dawało to wyższą grupę zaszerogowania. Nadto wpisywano stanowisko ślusarz spawacz, aby osoba taka wykonywała prace spawalnicze i przygotowujące do spawania.

W okresie od 01.08.1997 r. do 17.08.1997 r. odwołujący pracował w firmie (...) Sp. z o.o.w P.. Była to firma powstała z przekształcenia (...). Odwołujący nadal wykonywał pracę suwnicowego. Ze świadectwa pracy z dnia 17.08.1997 r. wynika, iż pracował na stanowisku operatora suwnicy.

W okresie od 18.08.1997 r. do 31.05.2000 r. odwołujący zatrudniony był w (...) S.A.w O. (1). Ta firma powstała z przekształcenia firmy (...) Sp. z o.o.w P.. Odwołujący pracował jako operator suwnicy. Była to suwnica o udźwigu 5-6 ton. Powyższe wynika ze świadectwa pracy z dnia 31.05.2000 r. Okres pracy od 18.08.1997 r. do 31.12.1998 r. jest okresem pracy w szczególnych warunkach. Nadto okresami pracy w szczególnych warunkach, poza okresami uznanymi, są okresy: od 01.08.1997 r. do 17.08.1997 r- praca suwnicowego, od 01.10.1992 r. do 31.07.1997 r. – praca suwnicowego, od 23.05.1983 r. do 30.09.1992 r., z krótkimi przerwami wynikającymi ze świadectwa pracy w szczególnych warunkach, – praca spawacza przy montowaniu konstrukcji stalowych. Pracę powyższą w powyższych okresach odwołujący wykonywał codziennie, po co najmniej 8 godzin.

(dowód: zeznania odwołującego, akta osobowe odwołującego, zeznania świadków E. F. i S. P., okazane przez odwołującego dowody uprawnień spawalniczych i obsługi suwnicy)

Wykonywana praca spawacza na wydziale produkcji konstrukcji metalowych mieści się Dziale XIV poz. 12 wykazu A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. (Dz. U. Nr 8 poz. 43 z późn. zmianami), natomiast praca operatora suwnicy w Dziale V poz. 3.

U pracodawcy odwołującego obowiązywało Zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30.03.1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz Zarządzenie wewnętrzne nr13/88 Dyrektora (...) z dnia 14.06.1988 r. w sprawie określenia stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W przepisach tych wymienia się stanowiska montera urządzeń i konstrukcji metalowych na wysokości oraz ślusarza zatrudnionego w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych.

Odwołujący wykonywał zatrudnienie w szczególnych warunkach, poza okresami uznanymi, w okresie.: od 23.05.1983 r. do 30.09.1992 r. – monter spawacz konstrukcji stalowych, od 01.10.1992 r. do 17.08.1997 r. i od 18.08.1997 r. do 31.12.1998 r. – operator suwnicy,

Pracodawca odwołującego obecnie uległ likwidacji. Odwołującemu w dniu 28.08.1998 r. wystawiono odwołującemu świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jak wyżej wskazano, dotyczące okresu od 01.09.1982 r. do 30.09.1992 r. Świadectwo to odpowiada stanowi faktycznemu, poza datą początkową wykonywania prac spawalniczych, gdyż uprawnienia formalne do tej pracy odwołujący uzyskał od 23 05.1983.

Możliwość uzyskania emerytury przez mężczyzn przed ukończeniem 65 roku życia przewidywał do 31.12.2008 r. przepis art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 39, poz.353 ze zmianami). Obecnie osoby urodzone po 31.12.1948 r., które osiągnęły wiek wymieniony w art. 32 i pracowały w szczególnych warunkach mogą przejść na emeryturę na warunkach przewidzianych w art. 184

wymienionej ustawy. Muszą, m.in. spełniać warunek wykazania stażu pracy 25 lat dla mężczyzn i 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999 r. Przepis ten wymagał także dla spełnienia warunków do świadczenia rozwiązania stosunku pracy i braku przynależności do OFE. Od dnia 01.01.2013 r. warunek rozwiązania stosunku pracy nie jest wymagany.

Dla celów ustalenia uprawnień do wcześniejszej emerytury za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Wiek emerytalny takich osób, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zmianami), a także na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie wymienionych aktów.

Pierwszym z warunków jest brak przynależności do OFE oraz rozwiązanie stosunku pracy i odwołujący ten warunek spełnia. Kolejnym warunkiem jest ukończenie 60 roku życia. Odwołujący osiągnął wymagany przez przepisy wiek w dniu (...). Następnym warunkiem jest przepracowanie wymaganego okresu zatrudnienia tj. co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Odwołujący wykazał okresy składkowe i nieskładkowe na okres ponad 29 lat na dzień 01.01.1999 r. Ostatnim warunkiem uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest przepracowanie co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na dzień 01.01.1999 r.

Aby wykonywaną pracę można było zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, musi to być rodzaj pracy wskazanej w załączniku A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca ta, zgodnie z brzmieniem § 2 ust 1 wymienionego rozporządzenia musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymaganym na danym stanowisku. Stosownie do ustępu 2 § 2 w/w rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Pracodawca odwołującego obecnie nie istnieje. Odwołującemu wystawiono świadectwa pracy w szczególnych warunkach na sporne okresy.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego przedmiotem postępowania w sprawie o wcześniejszą emeryturę jest ustalenie tego świadczenia z uwagi na warunki pracy, co oznacza konieczność poczynienia ustaleń dotyczących rodzaju i wymiaru zatrudnienia w warunkach szczególnych.

W świetle powołanego wyżej § 2 rozporządzenia Rady Ministrów zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody m. in. zeznania świadków (por. uchwała SN z 21.09.1984 r., sygn. akt III UZP 48/84 niepublikowana LEX nr 14630).

W rozpoznawanej sprawie, jak wyżej wskazano, pracodawca wystawił odwołującemu świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach za okresy: od 01.09.1982 r. do 05.08.1984 r., od 15.08.1984 r. do 23.09.1984 r., od 29.09.1984 r. do 09.11.1984 r., od 17.11.1984 r. do 13.01.1985 r., od 21.01.1985 r. do 15.02.1985 r., od 23.02.1985 r. do 02.06.1985 r., od 06.06.1985 r. do 23.07.1985 r., od 30.07.1985 r. do 16.09.1985 r., od 24.09.1985 r. do 15.12.1985 r., od 14.01.1986 r. do 05.07.1987 r., od 18.01.1988 r. do 14.06.1989 r., od 20.06.1989 r. do 04.12.1989 r., od 09.12.1989 r. do 20.06.1990 r., 01.07.1990 r. do 10.08.1990 r., od 24.08.1990 r. do 03.02.1992 r., od 10.02.1992 r. do 15.02.1992 r., od 22.02.1992 r. do 13.05.1992 r., 18.05.1992 r. do 07.07.1992 r., od 14.07.1992. do 30.09.1992 r.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach, oprócz okresu uznanego, także w okresie od 23.05.1983 r. do 30.09.1992 r. – spawacz- monter konstrukcji stalowych, 01.10.1992 r. do 31.07.1997 r., od 01.08.1997 r. do 17.08.1997 r. i od 18.08.1997 r. do 31.12.1998 r. – operator suwnicy,

Nazwa stanowiska odwołującego jest określona jest różnie. Odwołujący faktycznie w spornym okresie wykonywał prace polegające na spawaniu i cięciu palnikiem elementów konstrukcji stalowych przy montażu konstrukcji stalowych oraz prace operatora suwnicy w okresie, co do którego brak świadectw pracy w szczególnych warunkach.

Odwołujący wykazał okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Odwołujący spełnił zatem warunki wymienione w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd orzekł o zmianie zaskarżonej decyzji.